

INFRAESTRUCTURES

Diversos municipis de l'entorn de Vandellòs I reclamen reconvertir l'antiga nuclear en un centre de teràpia de protons

Els ajuntaments, entre els quals hi ha Tivissa, demanen al Govern català i espanyol que lideren el projecte, que preveu una inversió de 134 milions d'euros i donaria servei, anualment, a més de 1.500 pacients amb càncer a Catalunya, Aragó, la Comunitat Valenciana i les Illes Balears

Tivissa ACN

L'Ajuntament de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant i la Mancomunitat d'Iniciatives pel Desenvolupament Integral del Territori (MIDIT) van presentar este dilluns el projecte per a reconvertir les instal·lacions de l'antiga central nuclear de Vandellòs I en un centre de teràpia de protons per a tractar el càncer. L'estudi econòmic preveu una inversió de més de 134 milions d'euros i un estalvi mínim de 34,4 milions en el desmantellament definitiu de la infraestructura - que està previst que Enresa acabe l'any 2028, el període de latència de Nivell 2-. Per això, els seus impulsors han reclamat a l'Estat i a la Generalitat que lideren el projecte que donaria servei a més de 1.500 pacients anuals a Catalunya, Aragó i les comunitats Valencianes i Balears.

La teràpia amb protons té molts més avantatges que els tractaments convencionals actuals, segons ha explicat el director del Servei de Protecció Radiològica i Física Mèdica de l'Hospital Universitari Sant Joan de Reus (HUSJR), Manel Artigues. En concret, ha detallat que la radiació no va més enllà del tumor i té un efecte radiobiològic més elevat, és a dir, més capacitat de destrucció tumoral. Actualment, només s'ofereix este servei en un centre privat a Madrid, malgrat que n'hi ha un centenar al món i se n'estan construint una trentena més, segons dades dels impulsors del projecte.

QUATRE SALES DE TRACTAMENT I UNA SALA DE FEIX FIX El projecte proposa aprofitar el calaix del vell reactor de la central nuclear de Vandellòs I i ubicar-hi un centre per a lluitar contra el càncer. S'hi han dissenyat quatre sales de tractament, amb un ciclotró, tres gantries (màquines) i una sala de feix fix i, a més de serveis complementaris de diagnòstic i medicina nuclear. La proposta va nàixer arran d'un treball de final de grau de l'arquitecte Carlos Gonzalvo, membre del grup d'Investigació CAT de l'Escola Superior d'Arquitectura de la Universitat Rovira i Virgili (URV).

Segons els seus impulsors, les característiques de la infraestructura, pel que fa a les dimensions i al volum, convertixen les antigues instal·lacions en un espai "adequat" per a fer-hi un centre de tractament contra el càncer i per a desenvolupar-hi activitats de recerca i formació en el camp de la medicina nuclear i la radioteràpia. **"En mantindríem les estructures. Evidentment, hi ha residus que s'han de traure i algunes parets s'han de descontaminar, però això no és obstacle perquè es pugui tirar endavant"**, ha afirmat l'alcalde de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant, Alfons Garcia.

De fet, el batlle ha remarcat que el projecte seria **"pioner, transformador, d'àmbit supraautonòmic"** i que representaria una **"oportunitat real"** per al desenvolupament econòmic del seu municipi i del territori. Amb tot, encara no han aconseguit que el Govern espanyol i la Generalitat se

Imatge d'arxiu de Vandellòs I.

sumen, de moment, al projecte. Per esta raó, des dels municipis de Vandellòs, Tivissa i Pratdip - que formen la MIDIT - han reclamat a les administracions superiors que lideren la reconversió de la central nuclear en un centre de teràpia de protons.

Segons Garcia, han parlat diverses vegades amb els responsables d'Enresa - l'empresa pública encarregada del desmantellament de la central nuclear, sobre la seua proposta, però sense cap èxit. **"Estan molt focalitzats en la seua planificació i els costa molt sortir de la seua programació"**, diu el batlle, que espera que ben prompte entre a debat l'aprovació del setè Pla General de Residus Radioactius al Congrés dels Diputats, ja que l'actual pla és de l'any 2006 i, en principi, recorda, tenia una vigència de quatre anys.

Preguntat sobre el possible calendari i predisposició dels governs català i espanyol sobre la qüestió, Garcia ha reconegut que és **"una mica difícil"** que se'n facen càrrec. **"Tenim clar que el projecte és viable, perquè els residus que hi ha avui a la central han perdut molta latència; una altra cosa és que Enresa tinga capacitat per a tirar endavant el projecte"**, ha dit l'alcalde. En la mateixa línia, s'ha manifestat Eduard Jiménez, consultor d'ICPP SL i autor de l'estudi d'impacte socioeconòmic del projecte, que considera que és possible que es reorganitze la fase tres del desmantellament. **"Les dades d'Enresa indiquen que a partir de l'any 2023, cinc anys abans del previst en el període de latència del Nivell 2-, estem ja per sota del 5% dels nivells inicials de**

quan la central estava en funcionament, per tant, diríem que és pertinent i necessari pensar que hi pot haver un altre tipus de fase tres en el desmantellament i clausura de les instal·lacions, que consistirien a acabar de buidar els pocs residus radioactius que hi queden i extreure'n tot el que estigués contaminat" ha apuntat.

MÉS DE 134 M€ D'INVERSIÓ I 34,4 M€ D'ESTALVI EN EL DESMANTELLAMENT En la presentació del projecte, també s'ha presentat l'estudi econòmic i d'impacte en el territori. Jiménez ha detallat que la reutilització parcial de les instal·lacions de la central nuclear suposarien un estalvi de 34,4 milions d'euros del seu desmantellament definitiu i s'estalviarien 9,7 milions d'euros en els costos d'inversió del futur centre.

L'informe econòmic preveu una inversió de 134.225.263,94 d'euros, que inclourien les obres per a adaptar l'espai, la compra de maquinària i la instal·lació dels serveis complementaris. Així mateix, l'estudi calcula que el funcionament ordinari del centre sanitari tindria un cost de prop de disset milions d'euros anuals. L'anàlisi econòmica financera del projecte també en contrasta la viabilitat i sostenibilitat econòmica financera, que tindria una taxa interna de retorn (TIR) del 9,6% i un Valor Actual Net (VAN) del seu desenvolupament de 66,4 milions d'euros. ■